

במדרגתו ויהי כחו ככח הזקק, כמו מנן דאז לְכָל (י"ח, ל"א) יִשְׁמַח לְבֹ (ק"ה, ג'); ויגידו עליהם רעים מנן כוז לְכָל (ז"כ ב"ב, ל"א) יִשְׁמַח לְבֹ (דכ"ז ט"ז, י').

כח הרביע קטן והצנור כורקא בא"ך ספרים.

כח השלשלת כוקף של שאר הספרים.

הסלוק, והרביע גזול, והפור, והלגרמה, שוים בערכם להטעמים דומים של א"ך הספרים. ואם בא הלגרמה סמוך לסלוק או כחו ככח המפתח בא"ך ספרים. ואם הלגרמה או הפור בראש פסוק, פעמים כחם ככח העולה ויורד ואתגת.

פרק ג'. טעמים המשותפים.

דע כי האתגת, והלגרמה, והפור, והרביע מוגרש, אלו הטעמים כל אחד מהם יכול לעלות במדרגתו ולבוא במקום העולה ויורד ולכחו. כי כאשר לא יחכן העולה ויורד להיות בפסוק סמלא האתגת את מקומו כמו מלפניך משפטי יצא עיניך תחזינה מישורים (תהלים י"ז, כ'), ואם יחסר גם האתגת יבא רביע מוגרש במקומו כמו ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה (קט"ו, י"ח), ואם מקום העולה ויורד בראש פסוק יבא לגרמה במקומו כמו הללויה ויורד ליי כי טוב כי לעולם חסדו (ק"ו, ט'), ואם מקום האתגת בראש פסוק יבא פור במקומו כמו הללויה הללי נפשי אתי (קט"ו, ט').

פרק ד'. הקמת המשרתים לכל טעם וטעם.

משרתי גרמה שלשה, מהפך, עלוי, ומרכא, וסמן מע"ם.
משרתי רביע המוגרש חמשה, מרדא, עלוי, מרכא, שלשלת, ומהפך, וסמן טע"ם ש"ם.
משרתי רביע הקטן שנים, מרכא, ומהפך, וסמן מ"ם.
משרתי צנור שלשה, מרכא, מונח, ומהפך, וסמן טט"ם.
משרתי שלשלת שנים, מרכא, וטרחא, וסמן מ"פ.
משרתי דודי ארכעה, מונח, עלוי, מרכא, ומהפך, וסמן מעט"ם.
משרתי פור שלשה, אולא, גלגל, ומהפך, וסמן אגם.
משרתי רביע הגזול שלשה, עלוי, מרכא, ומהפך, וסמן עט"ם.
משרתי אתגת ששה, מרדא, עלוי, מרכא, מונח, שלשל, ומהפך, וסמן טע"ם מש"ם.
משרתי עולה ויורד שלשה, גלגל, מרכא, ומהפך, וסימן גמ"ם.
משרתי סלוק שבעה, מרכא, עלוי, מרדא, אולא, שלשל, מונח, ומהפך, וסמן מע"ט אשט"ם.

דע כי כשיבואו שני משרתים או יותר זה אחר זה, יש למשרת האחרון נגנון ארוך מנגון משרתים הקודמים לו, עד שלרוב מעמיד קצת את חיבתו אע"פ שאינו מפסיק לענון יה"א ובגרכפ"ה, כמו ועתה מלכים השבילו (תהלים כ', י'). אנש תמה סלה (ט', ב"ט), צרה וינחן אמצא (קט"ו, ג') ואשמרה תורתך תמיד (ק"ט, ט"ד) שֶׁקֶר רִדְפוֹנִי עֲוֹנִי (ק"ט, כ"ו) וְנָעַר פִּרְעָה וְחִלּוֹ בִּים־סוּף (קל"ז).

ט"ו) לכל אשר יקראוהו באמת (קמ"ה, י"ח) יברך את עמו בשלום (כ"ט, י"ח). והוא ליפות ולהנעים הדבור שלא יתלוש הקול צהירות חפזן אל העעס העחלק חת הענין *).

פרק ה'. משפט הפסק.

כבר אמרתי בתחלת הספר אשר לא יחכן הפסק אלא אחרי נגינה משרחת, כי יען אשר כל שמוש הפסק הוא להפריד בין חיבה וחובה, ע"כ אין בו צורך אחרי נגינה מפסקת בעבור כי נגינה כזאת היא בעצמה מפרדת. ויבא הפסק לארבעה דברים, האחד, להפריד אות אשר בסוף חיבה, מהברחה דומה לה בראש חיבה השנית, שלא חבולע אות באות, כמו דאכלו לנע (תהלים ס"ח, כ"ח), לךברוך (שם קמ"ח, ד'), אהבי יי (עזרי ח', כ"ח) באל (ק"ה, ח'יוכ"ט, ט'). השני, בין שתי חיבות זו לעומת זו כחובות, כמו יאם ויום (תהלים ס"ח, ב') ערו וצרו (קל"ו, ז') נבואת (עזרי ל', ט"ו). שלישית, ליראה שלא יסמכו שתי חיבות, זו לעומת זו חצובות, ולא יחכנו להחבר, ולא במדירות לדבר, כמו אויב חרף יי (תהלים ע"ד, י"ח), משנאיך יי אשנא (קל"ט, כ"ח). עה חלק אדם רשע ופסול (חיות כ"ז, י"ג). רביעית, לחקן הסלה, שלא חרזה עם

(*) חלל חזיר כל קורא של ישעה ולא ישמע אל דברי הכל ורוח של ר"ז הענף ב"ח של סמן כ"ט ויס"ח של שער ד' סמן ל"ח. והוא כשנענו העלה חת משרת בזה למרד טעם מפסיק וכוונתו לכו זיין דגנות זרפיון כעטה וכמה חיבות נגד מליחות כל הספרים, ולא זו כלל חלל שנה גם חת סמן הקדמונים ופרש"ה שלא דת ולא כהלכה כדי להשוותה לשטת שטחו [ראה ההערה למעלה פרק 37] והטעה בזה גם לר"י ולר"ד בעלי שער נעימה. חזקס לשי הטעת ההפך הוא טעם שומר ר"ה, והכלל הנכון בן רוב החיבות אשר ילכו לפני הסלוק ולפני האמת הן היו ראיות טעקן להוטעם בטעם מפסיק, ובת סנה מן הסכות וגרעה שהורד הטפסיק. מטעמנו ונעשה למשרת (ראה שער כ' סוף פרק כ' וסוף פרק ד' ושער ג' פרק ז' סמן ו' ח'), ועמה אחרי סכות משרת גם משרתו לשרת ולא להפסיק. הא למה זה דומה, למונח וזקף של ח"ך ספרים, חזר שם הפעולה יחידה סמוכה לזקף שמתנה למונח משרת חס תינת הזקף ח"ך סה כ' תנועות לפני עמידת הטעם, חע"כ וחאמר האשה (ראשית ג', י"ג) חכל ותאמר שרה (כ"ח, ו') גי קל"כתי (ל"ח, ו') גי ראיתי (ל"ח, י"ב), והנה מלינו והחברנו קורעל (כ"ב, י"ח), וישגיטו בברך (כ"ו, ל"ח) הנמצא בזה (מ"ח, ל"ח) לנכרי תשיר (דברים כ"ג, כ"ח) וכל דומיהן שנאות בגדכס"ת רפיות אחר יהו"ח חף שהטונח בל במקום פשטא, ומי הוא זה אשר יעז פניו לחמר טעמיות סופר הן ולריבין להיות דגושות? — ומה נגלה לעין כל כי כח נעימתו של ר"ה בדוי הוא מלכו, ואין אחד מכל הקדמונים שידע ממנו מלומה, ובנראה גם מפסוק משליך סרתי קפתי (תהלים קמ"ו, י"ז) אשר הכ"ף רפוייה כעדות מכלול דף ל' ולסן למודים דף ט' וזית יחחק שער ח' פרק ג', וזכרם תלו הרפיון במחלוקת של שתי אותיות בגדכס"ת אחר יהו"ח, ואם היה כדעת ר"ה, למה לא חטרו גם מורחו חזר לו כדין נעימה הסמוכה לאש"ף? שטע פנה שדין כזה לא היה ולא כנרא מילום, והכלל האמת הוא שבהו ר"ח פרוכנלחו בכללי טעמי חט"ת שלו וז"ל: „בשיבולו שני גלגלים זה אחר זה בין בראש השבוק בין בסופו, הנגון לפני, אף על פי שאינו מפסיק". וראה גם מנחת זי בתהלים כ', י"ח. וז"ל, ט"ו.